

AURASTA TAKOMAAN UUTTA

Olen työskennellyt ASLAK-kuntoutuksen parissa vuodesta 2007 saakka, ja muutama vuosi sitten arvelin, etten tulisi aloittamaan enää neljättä ASLAK-tarjouskautta. Uskoin, että vuonna 2015 päättyvän kauden jälkeen työtäni kohtaan tuntemani palo pysyisi yllä muunlaisissa tehtävissä ja osaamiseni kehittyisi parhaiten toisenlaisissa haasteissa. Näin katsoin myös pystyväni antamaan asiakkaileni eniten. Sittenmin selvisi, että niin minun kuin monien muidenkin tehtävät ammatillisen ja ammatillisesti syvennetyn kuntoutuksen saralla muuttuisivat riippumatta siitä, mihin itse pyrimme.

Keväällä kävi selväksi, että päättyvä ASLAK-kausi jäisi joka tapauksessa viimeiseksi lajissaan. AURA-kuntoutuksen standardiluonnos ja sittemmin tarjouskilpailu tekivät selväksi sen, että muutokset kausien välillä olisivat suuret. ASLAK- ja TYK-palvelulinjojen yhdistäminen alleviivasi sitä, ettei voinut puhua vain uudesta ASLAK-tarjouskaudesta: oltiin siirtymässä AURA-aikakauteen, ja pitkä kehitystyö (esim. Rajavaara ym. 2009; Vainiemi tässä numerossa) oli kantamassa hedelmää.

Vielä kevään aikana ehdittiin kuitenkin siirtyä rajusti seuraavaan aikakauteen, kun pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelma (Valtioneuvosto 2015) linjasi AURA-kuntoutuksen lakkautettavaksi. Koskaan aikaisemmin ei omaa työtäni tai monien työtovereidenikaan työtä ole samalla tavalla nostettu esille hallitusohjelmassa. Oli pysäyttävä ja hämmentävä ajatus, että hallitusohjelmassa, jonka keskeisenä tavoitteena oli pitkällisen taantumman ja kestävyysvajeen selättäminen, yhdeksi

toimenpiteeksi oli valittu nimenomaan työuria jatkamaan kehitetyn kuntoutusmuodon lakkautaminen ennen sen käynnistymistä.

Ennen kuin tiesimme lakkautuksesta, olimme ehtineet tehdä paljon AURA-aikakauteen valmistautuaksemme: Olimme järjestäneet Työstä terveyttä ja elinvoimaa! -seminaarin, jonka aiheina olivat paitsi tuleva AURA-kuntoutusmuoto, myös Pirjo Juvonen-Postin ja työryhmän tässä lehdessä esittelemä työterveysyhteistyö. Olimme tiimin kanssa istuneet pitkiä iltoja sommittelemassa kilpailutusta varten sellaista kuntoutusohjelmaa, joka samanaikaisesti täyttäisi AURA-standardin kirjaimen ja hengen ja olisi myös taloudellisesti kannattavaa.

Nyt kuukausien kuluttua lakkautuspäätöstä on myös helppo ymmärtää. Varhaisvaiheen kuntoutuksena ASLAK kohdistui ja suurin osa AURA-kuntoutuksesta olisi kohdistunut jo lähtötilanteessa verrattain hyvin voiviin ja työelämässä aktiivisesti mukana oleviin kuntoutujiin. Kuntoutujien ja yhteistyökumppaneiden kanssa keskustelua herättivät myös tiedotusvälineiden esiin nostamat Turjan (2009) ja Saltychevin (2012) tutkimukset, joissa ASLAK-kuntoutuksen vaikuttavuus kyseenalaistettiin. Vaikka satunnaistetun ja kontrolloidun koeasetelman toteuttaminen ja kuntoutuksen vaikutusten mittaaminen on vaikeaa, ei ammattietiikasta ja kansantaloudesta välittävä ammattilainen voi sulkea silmiään siltä tosi-seikalta, että ASLAK ei koskaan onnistunut tutkimusnäytöllä vakuuttamaan vaikuttavuudestaan.

Samalla on kuitenkin harmi, että AURA ei

saanut todellista mahdollisuutta. Monet kehittämistyön tulokset, kuten ASLAK-kuntoutusta selkeämpi yksilöpainotus ja lyhyempi kesto olivat myös työhyvinvointi-interventoiden vaikuttavuutta tarkastelevien katsaus-ten (esim. Richardson & Rothstein 2008) mukaisia. AURA ei ollut ASLAK uudella nimellä, mutta sen mahdollinen vaikuttavuus saattaa jäädä arvoitukseksi.

Poliitikot tai virkamiehet ovat arvioineet AURA-kuntoutuksen riittämättömäksi vastaukseksi työurien jatkamisen haasteisiin. Ammatillisina emme saa nyt erehtyä luulemaan, että työelämässä olevien ihmisten tarpeet olisivat olennaisesti muuttuneet tai että osaamisemme olisi käynyt vähemmän tarpeelliseksi. Vaikka AURA-ratkaisu tulee muuttamaan kuntoutusyhteisöjen toimintaa ja saattaa jopa uhata joidenkin jatkuvuutta tai johtaa henkilöstön osaamispakoon muille sovellusaloille, työelämässä ilmenee edelleen niitä asioita, joihin ASLAK-, TYK- ja AURA-kuntoutuksilla on haluttu vaikuttaa.

Samalla tavalla kuin olemme yrittäneet auttaa asiakkaitamme löytämään keinot ottaa vastaan työn muutokset, meidän on nyt itse otettava tämä muutos vastaan. Meidän on tunnistettava AURA-kuntoutuksen kehitystyöstä vaalimisen arvoinen aines ja tuoteistettava osaamisemme niin, että pitkälinen kehitystyö ei mene hukkaan ja kykenemme edelleen antamaan oman panoksemme suomalaisen työelämän kehittämiseen.

**Petri Karkkola, PsM, kuntoutuspsykologi,
tutkimus- ja kehittämiskoordinaattori,
Kruunupuisto Oy**

Lähteet

- Rajavaara M, Aalto L, Hinkka K (toim.) (2009) Kehittämismisideoita työikäisten kuntoutuksen käytännöiksi. Kelan työhönkuntoutuksen kehittämishankkeen lähtökohdat. Nettityöpapereita 7/2009. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/14785>
- Richardson KM, Rothstein HR (2008) Effects of occupational stress management intervention programs: a meta-analysis. *J Occup Health Psychology*, 13, 1, 69-93.
- Saltychev M (2012) The effectiveness of vocationally oriented multidisciplinary rehabilitation (ASLAK) amongst public sector employees. *Annales Universitatis Turkuensis* 1007. Painosalama Oy, Turku.
- Turja J (2009) Ammatillisesti syvennetyn lääketieteellisen kuntoutuksen vaikuttavuus. Kuntoutus osana työpaikan terveyden edistämistä. *Acta Universitatis Tamperensis* 1375. Tampereen Yliopistopaino Oy, Tampere.
- Valtioneuvosto (2015) Valtioneuvoston tiedonanto eduskunnalle 29.5.2015 nimitetyn pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelmasta. Saatavissa: http://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1433371/Tiedonanto_Sipil%C3%A4_29052015_LIITE_yhdistetty.pdf/ff5e74fe-5736-45e9-861e-edf8b39d05d3